

Rybí řezy na rožni

1 kg rybího filé, olej na pečení, besan, 1 lžička zázvoru, 2 lžičky anýzu, 5 lžic jogurtu, 2 lžičky kmínů, 2 lžičky mlétého pepře, 8 hrášků, 1 lžička soli, 4 malé cibule, 100 g tuku (zčásti masa).

Filé nakrájeme na malé kousky, které namočíme v oleji. Po chvíli je omyleme a potřeme besanem. Opět omyleme. Rozdrtíme nebo rozemeleme anýz, kmín a hrášek. Zázvor rozmícháme v 6 lžících vody, procedíme a výtažek smicháme se šlehaným jogurtem, solí a všechni mlétymi kořenimi. Ve směsi obalíme kousky ryby. Marinujeme 1 hodinu. Potom nakrájeme cibuli na silná kolečka, která nabodáváme na rožeň nebo jehly střívavé s kostičkami rybího masa. Potřeme rozpuštěným tukem a grilujeme, pokud celý povrch masa není hnědý. Průběžně poléváme vypečenou šťávou. Podáváme přelité rozpuštěným máslem.

Rybí krokety

1 kg rybího masa, 6 lžic oleje, besan, 80 g másla, 5 lžic jogurtu, 2 velké cibule, 1 lžice koriandru, 1 lžička soli, 1 lžička mlétého pepře, 40 g zelené čočky nebo hrášku, 30 g besanu, 3 lžíce máku, 1 lžička anýzu nebo kopru, ½ lžičky skořice, 4 semena kardamomu, 1 bílek.

Rybu omyleme, očistíme, potřeme olejem a znova omyleme. Obalíme ji v besanu a po chvíli omyleme. Potřeme ji polovinou jogurtu a necháme 2 až 3 hodiny marinovat. Koriandr, anýz a kardamom rozdrtíme nebo rozemeleme, cibuli nasekáme, čočku nebo hrášek prolisujeme. Z ryby setřeme jogurt a osušíme ji. Asi 80 g masa odložíme stranou, zbytek nakrájme na malé kostky. V pánev rozpláime tuk, vložíme do něho kousky ryby s cibulí, koriandrem, solí a pepřem, přikryjeme a pánev silně zatřeseme. Zprudka opečeme, pak ponecháme 1 minutu na mírném žáru. Opečenou rybu i pochutiny vyjmeme a jemně rozdrtíme.

Zbylou syrovou rybu jemně nasekáme nebo rozemeleme a smísíme ji s prolisovanou čočkou, 30 g oprázeného besanu, mlýtem mákem, anýzem, kardamarem, skořicí a bílkem. Vzniklé těsto zvlhčíme trochu jogurtu. Tvoříme z něho malé placičky, do lejíčků středu vložíme kousek pečené rybí směsi a uzavřeme. Tyto krokety opékáme po obou stranách dohněda.

Krokety mohou být také pečeny na roštu nebo grilovány. V tom případě vynecháme anýz a syrové rybí maso sekáme nebo meleme hruběji.

Chceme-li udělat z ryby časnídar (sladkokyselý pokrm), zahřejeme cukr s vodou a vyrobíme hustý sirup, do něhož přidáme tolík citronové šťávy, aby měl kysešou chuť. Přidáme po 1 lžičce řeckého sena, anýzu, cibulové soli a papriky. Krokety obalíme v sirupu a zprudka opékáme, dokud se sirup nechytí dna (nesmí karamelizovat!) Podáváme horké. *Podle publikace Variace na kuchyně Orientu. J.J.*

JAK SE UPRAVUJÍ RYBY V INDII

Co je co

Očištěnou, vykuchhanou rybu, zbavenou hlavy a ocasu, dáme na pekač, posy-
peme solí a kavenským pepřem a po obou stranách pokapeme octem. Vložíme do
horké trouby a pečeme, dokud se všechna tekutina, kterou ryba pustí, neodparí.
Pak zalijeme připravenou šťávou. Nyní pečeme při mírnější teplotě, dokud ryba
není hotová (asi 35 minut). Potom nakrájme citron na tenká kolečka, rybu jimi
ozdobíme a krátkoce dopékáme v troubě, dokud citronové plátky nezměknou. Rybu
podáváme horkou.

Besan – žlutá nouka vyrobená z usušené cizrnky.

Čertovo lejno – (Assa Foetida) – Asa smrdutá, 1,8-3 m vysoká rostlina. Z ko-
řene hočidla se získává mléčná šťáva, která má po zaschnutí hnědou barvu.
Koření, jehož chut' a vůni nezne plně nahradit. Můžeme použít několik kapek
worchesterové omáčky, při jejíž výrobě se používá.

Řecké seno – (Semen foenumgraeci) – Pískařice, roste do výšky 65 cm. Jako
koření se používají čerstvé i sušené listy, celá i mletá sušená semena.
Garam masala - Větice ostrá, vonná a pikantní směs koření. Přidává se při ko-
rečné úpravě jednoduchých nebo fádních (např. jogurtových) jídel. Na peče-
ných, rožněných nebo grilovaných pokrmech, k nimž se přidává až v konečné
fázi přípravy, tvoří vonná a pikantní povlak.

Předpis na garam masála

6 lžic černého pepře, 5 lžic kmínu, ¾ lžice skořice, 1½ lžice hřebíčku, 1
lžice muškátového květu, 2½ lžice kardamolu, 6 lžic koriandru, 2 lžice bob-
kových listů.
Všechno koření jemně umeleme nebo roztloučeme a smíšme. Uchováváme
ve vzduchotěsné nádobě.

Platýz v šafránové omáčce

Platýz nebo jiná ryba vážící 750 g, 1 lžička citronové šťávy, ½ lžičky soli, špetka
papriky, 4 dl jogurtu, špetka šafránu, lžice libečku, 1 lžice sekaných listů fenyku
(nebo 1 lžička mléčného fenyku), 2 lžice zelené nebo červené papriky, 2 lžice
mleté ryže (nebo ½ lžičky kukuričné mouky), 5 stroužků česneku, 1 lžice sekané
petrželky nebo pažitky, 1 lžička čerstvé mletého černého pepře.

Z ryby stáhneme kůži, myjeme ji a osušíme. Potřeme trochu citronové šťávy,
soli a paprikou a necháme 1 hodinu odležet. Připravíme si pochutiny.

Jogurt rozsehneme, nalijeme ho na těžkou pánev a zahřejeme. Přidáme šafrán,
namletý libeček, fenykl a nasekanou papriku. V mlícháme mletou rýži nebo kukurič-
nou mouku a vaříme, dokud směs není hustá, ale přitom je vláčná. Potom ochu-
tme uřízený česnekem a vaříme dalších 5 minut. Přidáme rybu a vaříme ji při
utajeném varu, dokud není křehká. (Vyzkousíme to špičkou ostrého nože – maso
by nemělo klást žádný odpor). Před podáváním posypeme rybu sekanou pažitkou
nebo petrželkou.

Ryba na koření

750 g varené nebo pečené ryby, 80 g tuku, špetka čertova lejna, 125 g červené
papriky, 1 zelená paprika, 4 velké cibule, nať z 1 celeru, 100 g hub, ½ lžičky
soli, asi 20 stonků pažitky, ½ lžičky hrubé drceného pepře.

Uvářenou nebo upečenou rybu nakrájíme na malé kostičky a uchováváme
v teplé. Červenou papriku nakrájíme na proužky, zelenou na tenká koleč-
ka, cibule rozpůlíme a nalooupeme po vrstvách. Rozpálíme tuk a opékáme
na něm za stálého míchání rybu okořeněnou čertovým lejнем. Po 1 minutě
snižíme teplotu a přidáme papriky, cibuli, nasekanou celerovou nať a huby
rozkrájené na plátky. Osolíme a opatrně mícháme, aby se ryba nerozdrobila.
Po další minutě přidáme pažitku nakrájenou na kousky dlouhé 25 mm a čer-
ný pepř. Dopékáme přikryté, dokud ryba není křehká (asi 10 minut). Potom
podáváme.

Ryba na grillu

Ryba (ryby) vážící 1 a ½ kg, ½ lžičky papriky, 4 lžice koriandru, ¼ lžičky soli,
6 semen kardamolu, 2 cibule, 2 stroužky česneku, ¼ lžičky mletého pepře,
1 lžice anýzu nebo kopru, 1 zelená paprika, 2 lžice máty, 4 lžice petrželky,
15 cl jogurtu, šťáva z 1 citronu, 60 g tuku.

Papriku a koriandr lehce oprážíme, kardamom, anýz a koriandr rozdlíme nebo
rozemleme. Zelenou papriku, mátu, petrželku, cibuli a česnek velmi jemně ná-
sekáme a promicháme s kořením, rozsehnánym jogurtem a citronovou šťávou, až
vznikne hustá pasta. Rybu omijeme pod tekoucí vodou, očistíme ji, odstraníme
hlavu a ocas a rybu osušíme. Povrch pobodáme ostrým nožem, rybu potřeme vně
i uvnitř pastou a necháme ji 1 hodinu odležet.

Marinovanou rybu grilujeme, dokud se pasta nevysuší, dbáme však, abychom ji
nespálili. Poléváme ji vypečenou šťávou a na mírnějším žáru pečeme, dokud maso
nezměkne. Jestliže se povrch zache pripalovat, potřeme jej tukem. Dopékáme
zprudka, aby se vytvořila křupavá kůračka.

dvakrát nádobou zařeseme. Není-li ryba ještě hotová, přidáme $\frac{1}{2}$ lžice vody. Přikryjeme, zatřeseme nádobou a dusíme v páře, dokud není maso měkké. Pak odkryjeme, aby pára vyšla, vmlicháme houbu, přidáme $\frac{1}{2}$ lžičky kurkumy a opět přikryjeme. Dusíme na mírném plameni nebo v mýmě troubě asi 5 minut a pak podáváme.

Rybí file v těstíčku

1 kg filé, $\frac{3}{4}$ lžičky soli, citronová šťáva nebo ocet, $\frac{1}{2}$ lžičky černého pepře, 1 stroužek česneku, 1 lžice semen granátového jablka, olej na pečení, těstíčko na pečení.

Těstíčko: 250 g besanu, semena ze 3 kardamomů (tobolek), špetka šafránu, 1 lžice koriandru, 2 hřebíčky, 0,75 dl jogurtu, $\frac{1}{4}$ lžičky kayenského pepře, $\frac{1}{4}$ lžičky černého pepře, 2 lžičky sekané pažitky, 1 lžička soli.

Rozemleté pochutiny smícháme s pažitkou. Z jogurtu a mouky utvoříme pastu, okořeníme, dobře prohněteme.

Filé omýjeme, osušíme a nakrájíme na kousky 7,5x6 cm. Povrch poboďame osýtrým nožem a potřeme směsi citronové šťávy, soli, pepře a rozteřeného česneku. Necháme 1-2 hodiny marinovat. Mezitím si připravíme těstíčko. Potom vyjmeme file z marinády, necháme je několik minut oschnout, potřeme je mlétymi granátovými semeny, obalíme v těstíčku a vložíme do rozpáleného oleje. Jednou nebo dvakrát je obrátíme. Když filé zezlatně, vyjmeme ho a necháme několik minut okápat. Podáváme velmi horlké.

Ryba pečená s rajčaty

Ryba vážící 1 a $\frac{1}{4}$ kg, 3 stroužky česneku, $\frac{1}{2}$ lžičky zázvoru, 1 lžice koriandru, 1 lžice kmínu, 1 lžička papriky, 250 g rajčat, 1 a $\frac{1}{2}$ lžičky řeckého sena, 30 g tuku, 1 a $\frac{1}{2}$ lžičky kurkumy, $\frac{4}{4}$ litru jogurtu, 1 lžička soli, $\frac{1}{4}$ lžičky kayenského pepře, 1 lžice octa, 1 citron.

Česnek oloupem, polovinu tence nakrájíme, zbytek rozteříme. Řecké seno, koriandr a kmín rozdrtíme nebo rozemleme, papriku oprážíme. Rajčata oloupeme a prolisujeme.

Řecké seno oprážíme v troše tuku na mírném plameni, přidáme nakrájený česnek a polovinu zázvoru. Když česnek zezlatné, vyjmeme ho a uschováme. Rozteřený česnek a zbytek zázvoru smísíme se zbylým tukem a 4 dl vody. Obohatíme smetanou rozšlehanou s jogurtem, přidáme papriku, koriandr, kmín, kurkumu a rajčata, opečené řecké seno, česnek a zázvor. Přivedeme témař k bodu varu a „utajeně“ vaříme, dokud se obsah neodpaří na méně než polovinu.

Ryba s ořechy a kořením

1 kg rybího masa, 1 lžice koriandru, 1 sušená paprička chili, šťáva z 1 citronu, 60 g oříšků kešu, 9 hřebíčků, 2 bobkové listy, 100 g tuku, 1 lžice řeckého sena, 100 g lisových oříšků, 4 cibule, 30 g kokosové moučky, 1 lžička kurkumy, troška čertova lejna, $\frac{1}{2}$ lžičky soli, $\frac{1}{2}$ lžičky zázvoru, 120 g mandlí, 2 lžice máku.

Rozdrtíme nebo rozemleme všechna koření. Mandle spaříme, oloupeme a nakrájíme na proužky, mák oprážíme. Rybu omýjeme v tekoucí vodě, povrch pobodáme špičkou nože nebo ostrou vidličkou. Větráme do něho sůl aopláchneme. Potom větráme koriandr, ponecháme 30 minut, znovu opláchneme a necháme oschnout. Papričku chili rozdrtíme (chceme-li mít pokrm méně ostrý, zbabíme ji semen), vmicháme jí do citronové šťávy zředěně 4 lžicemi vody a ponecháme 1 hodinu v klidu. Z oříšků kešu a trochy vody uděláme pastu a uschováme ji. Cibuli nakrájíme, osmažíme a rozteříme. Kokosovou moučku rozmicháme v $\frac{1}{4}$ litru vody, přidáme kurkumu, čertovo lejno, sůl, hřebíčky, bobkové listy a cibuli. Utváříme pastu, kterou rovnoučkem pokryjeme dno kastrolu. Na ni položíme rybu, nádobu utěsníme a pečeme bud' v troubě, nebo na kamnech (na azbestové podložce). Když je ryba měkká vyjmeme ji, šťávu odpaříme na jednu osminu, přečedíme přes tkaničku a uschováváme.

Nahřejeme tuk a opékáme v něm rybu okořeněnou řeckým senem. Jednou ji obrátíme, aby zhnědla na obou stranách. Přidáme ořechovou pastu a opečeme dozlatova. Přidáme zázvor a zvlhčíme vyluhem z papričky chilli. Osolíme a vaříme v páře 5 minut. Zvlhčíme znovu dříve připravenou šťávou a ještě 5 minut povaříme v páře. Před podáváním posypeme mandlemi a mákem.

Ryba se smetanou a mandlemi

700 g ryby, 15 cl oleje, 120 g besanu nebo sójové mouky, 7 cl jogurtu, 120 g cibule, 4 stroužky česneku, 2 lžičky kmínu, 3 hřebíčky, 2 lžice sekaných listů koriandru nebo 1 lžice sekané petřízky, 1 lžička kurkumy, $\frac{1}{2}$ lžičky soli, 70 g tuku, 12 cl husté smetany, 120 g mandlí, 4 malé bobkové listy.

Rybu zbavíme kůže, nakrájíme na větší kousky a dobrě omýjeme. Potřeme ji olejem a necháme půl hodiny odležet. Mandle spaříme, oloupeme, nasekáme nadroboň a oprážíme. Rybu znovu omýjeme a větráme besan. Ponecháme 10 minut a opět omýjeme. Větráme polovinu jogurtu a ponecháme v klidu $\frac{3}{4}$ hodiny. Mezitím nakrájíme cibuli a utíreme česnek. Rybu omýjeme, větráme do ni cibuli, ponecháme půl hodiny a omýjeme. Větráme česnek a ponecháme 10 minut. Z mletého kmínu, hřebíčků a korinandrovy listů, kurkumy a soli utváříme pastu. Rybu opečeme dozlatova na tuku s bob-

kovými listy. Přidáme trochu jogurtu a vysmahneme ho. Ochutnáme pastou z koření, obohatíme smetanou a připravenými mandlemi. Ve vyhřáté troubě dovršíme 5 až 10 minut v páře.

File s kokosovým ořechem

1 kg filé, 100 g strohaného kokosu, 2 stroužky česneku, 2 cibule, 60 g tuku, 2 lžičky besanu, rýžové nebo kukuřičné mouky, 1 lžíčka kurkumy, 4 papričky chili, ½ lžičky soli, 1 lžíčka hořčičného semene, šťáva z 1 citronu.

File dobře očistíme a omýjeme ve třech vodách nebo ponecháme 5 minut pod tekoucí vodou. Necháme je okapat a osušíme. Strouhaný kokos smícháme se 4 lžicemi vařící vody, počkáme 15 minut a slijeme. Zopakujeme ještě dvakrát, abychom získali 12 lžic tekutiny. Do výluhu přidáme rozetřený stroužek česneku a uschováme. Cibuli nakrájíme a spolu se zbyvalým stroužkem česneku ji oprážíme dozlatova na 15 g tuku. Česnek pak rozdrtíme, přidáme připravené kokosové mléko, besan, kurkumu, nasekané papričky chili a sůl. Na troše tuku opěčeme semena hořčice, a když začnou praskat, přidáme je do směsi. Obohatíme zbyvajícím tukem. Přilijeme citronovou šťávu, zamícháme a necháme zhoustnout. Do husté šťávy vložíme filé a dusíme nepřikryté, dokud maso není hotové (malé kousky asi 8 minut, velké řezy asi 10 až 12 minut). Pozorně podléváme.

Jednoduché rybí kari

¾ tresky, 2 stroužky česneku, 1 lžíčka fenyklu nebo arýzu, 80 g tuku, 3 cibule, 1 paprička chili, ½ zelené nebo červené papriky, ½ lžičky kurkumy, ½ lžíčky kmín, 1 lžíčce koriandru, 1 lžíčka papriky, ½ lžičky soli, špetka zázvoru, 1 lžíce petrželky.

Rybou zbabíme kůže, omýjeme a osušíme. Obalíme v mouce, necháme půl hodiny rozležet, pak znovu omýjeme a osušíme. Pobodáme ostrým nožem a potřeme utřeným česnekiem a mletým arýzem. Necháme půl hodiny, pak omýjeme a osušíme. Připravíme si zbyvalý pochutiny.

V pánev rozpálíme tuk a rybu pečeme, dokud není po obou stranách kroupavá. Vyměníme ji a udržujeme teplou. Cibuli nakrájíme a opěčeme do tmavohněda, občas zvlhčíme několika kapkami vody, aby se nespálila. Vyměníme ji a uschováme. Na pánev přidáme našekanou papričku chili a papriku, kurkumu, mletý kmín a koriandr. Micháme a dusíme na velmi mírném plameni asi 2 minuty. Přisypeme papriku, zamícháme a dusíme asi 15 vteřin. Dáme zpět cibuli, osolíme a zalijeme 1 a ½ šálkem vody. Povaříme, zmírníme var a necháme pouze bublat, dokud se obsah neodparí na

třetinu. Pak vložíme opečené ryby, posypeme zázvorem a uvaříme při mírném varu doměkkou. Posypeme sekanou petřízkou, necháme při nízké teplotě 10 minut a podáváme. Pokud chceme mít jídlo více kořeněné, přidáme v závěru přípravy koření garan masáša.

File a tamarindy

1 kg rybího file, 250 g besanu, 5 stroužek česneku, špetka šafránu, 15 cl jogurtu, ocet nebo citronová šťáva, 8 lžic oleje, 250 g tamariindu nebo reveně, 6 šalotek, 2 lžice koriandru, ½ lžičky černého pepře, 1 zelená a 1 červená paprika, špetka muškátového oříšku, 4 semena kardamomu.

File očistíme, omýjeme a na povrchu pobodáme ostrou vidličkou. Potřeme besanem, necháme v klidu 10 minut, pak omýjeme. Potřeme solí, utřeným česnekiem a šafránem. Necháme 1 hodinu v klidu a znovu omýjeme. Potřeme jogurtem a necháme 15 minut v klidu. Pak opláchneme octem, polijeme 2 lžicemi oleje a uložíme stranou. Tamarindy nebo reveně namočíme na 15 minut do ½ šálku vody a prolisujeme. Tekutinu (pyré) uschováme. Šalotky a papriky jemně nasekáme, přidáme mletý koriandr, pepř a trochu vody a utváříme pastu. File opláchneme, potřeme je pastou a vložíme do rozpáleného oleje. Pánvi třeseme, abychom předešli přípálení. Snižíme žár a pečlivě obracíme. Opékáme asi 3 minuty, štávou odškrabujeme odepasnou a přeléváme ji rybu. Pak osolíme, ochutnáme muškátem a mletým kardamarem, zalijeme štávou z tamarindu nebo revenovým pyré, přikryjeme pokličkou a vaříme doměkkou (asi 15 minut). Nesmíme však rybu rozvařit! Podáváme se zbyvající štávou.

Ryba s houbami

1 kg ryby, 100 g hub, 30 g tuku, 1 a ½ lžičky kurkumy, besan, 2 stroužky česneku, 1 paprička chili, ½ lžičky soli.

Houbu nakrájíme na silnější plátky a uvaříme v takovém množství mírně osolené vody, jaké jsou schopny vstřebat. Použijeme-li sušených hub, namočíme je předem přes noc do vody.

Rybou zbabíme kůže, nakrájíme na plátky, omýjeme a osušíme. Posypeme besanem a po chvíli omýjeme. Osušíme ji a nakrájíme na čtvercečky o straně 5 cm. Rozpálíme tuk, přisypeme 1 lžičku kurkumy a 10 vteřin ji pražíme na mírném žáru. Vložíme rybu, zamícháme a opékáme, dokud se na povrchu nevytvorí kroupavá kůra. Přidáme utřený česnek, sůl a rozrcenou papričku chili. Opatrně zamícháme, aby se ryba nerozdrobila. Zvýšíme žár a zalijeme asi 1 lžici vody. Poté ihned přikryjeme pokličkou a změníme plamen nebo vložíme kastrol do středně vyhřáté trouby a pečeme 15 minut. Jedinou nebo